

varnost. Naplalo je toliko tujega živelja, zlasti germanskega, da ima Opatija bolj nemški kot slovanski značaj. Govoriti slišiš po hišah in po ulicah bolj nemško kot slovansko, napisi so večinoma nemški.

Občina se drži v slovanskih rokah samo še s pomočjo sosednjega Voloskega, ki tvori z Opatijo eno občino, in pa radi needinosti naših nasprotnikov Nemcev in Lahov. Ako bi se občina razdelila na Volosko in na Opatijo, potem bi prišla poslednja brez dvoma v nemške roke in bi bila nov most Velike Nemčije do Adrije — na skrajnem južnem koncu.

Dobro bi bilo, da bi se naselilo v Opatiji kolikor mogoče slovanskih obrtnikov. V Opatiji bi našel vsakdo zasluzka dovolj, kdor bi ga hotel iskati. Zaradi velikega naliva tujcev bi se tu slovanskim obrtnikom odprla najlepša bodočnost. Obenem bi pomagali varovati našo narodno posest.

Da je občina še slovanska, to je pokazala s krasnim vsprejemom slovanskih časnika. Gostje so se pripeljali v soboto 14. maja z brzovlakom ob devetih in tri četrt zvečer. Na postaji v Matulju sta jih pozdravila župan sosednjega mesta Kastava, gospod M. Jelusić in župan Voloskega - Opatije, dr. Stanger, odgovarjal jim je tajnik osrednje zveze, gospod Hovorka. Tu so stali v dolgih vrstah na peronu hrvaški „Sokoli“ in kljub pozni uri mnogo občinstva. Ko so se peljali proti Opatiji, jih je narod burno pozdravljal in skoraj vse hiše, tudi tujcev, so se odele v zastave.

Drugi dan, v nedeljo, se je predpoldnem vršilo prvo zborovanje. Predsedoval je župan ljubljanski, g. Ivan Hribar, prvi podpredsednik je bil vseučilišni profesor krakovski, Zdzichowski, drugi pa hrvaški pripovednik Gjalski. Popoldne je bil slovesen banket in zvečer koncert, na katerem so zlasti uga-jale slovenske narodne pesni. V ponedeljek se je napravil krasen izlet po morju v Senj. Vspored zborovanj in vsebina govorov je dovolj znana iz poročil dnevnikov, radi tega jih tudi ni potreba naštevati.

Shod se je vršil in zaključil v najlepšem redu in soglasju. Včasih so se pri takih prilikah pojavila nesoglasja med posameznimi narodnostmi in strujami, sedaj tega ni bilo. Shod je bil, kakor se je poudarjalo pri nekem zborovanju, korak naprej v vzajemnosti slovanski. Seveda se še ni prišlo bogve kako daleč, niso se napravili veliki načrti in zveneče resolucije, a že to, da so se zastopniki vseh slovanskih narodov sešli na zborovanje in da je shod potekel v lepem soglasju, je pojav, ki nas mora navdajati z zadovoljnostjo. Storili smo korak naprej. Preko zvenečih fraz in splošnega sentimentaliziranja smo prešli k stvarnemu razmišljanju na praktično polje in tudi tu se ni kalilo soglasje. S tem moramo pri naših težavnih razmerah biti zadovoljni. Na svidenje torej na sedmem shodu slovanskih časnika, ki se bo vršil v Galiciji ali pa na Hrvaškem! Dotlej pa vsak po svoje napredujmo!

Nekatere osebe na str. 376. bi utegnile čitatelje zanimati. Od leve strani v prvi vrsti sedi Holeček, podpredsednik „Osrednje zveze slov. časnika“, urednik „Narodnih listov“ v Pragi, za njim gališki Rus Mončalovskij, poleg njega Lebedinskij. Potem sedi spredaj: Šandor Gjalski, znani hrvaški pisatelj (za njim dr. Fichtenholz, zastopnik „Peterburške brzovjavne agenture“), ljubljanski župan Ivan Hribar (za njim stoji Hrvat Stjepan Radić), dr. Zdzichowski, vseučiliški profesor iz Krakova, in dr. Mazzura iz Zagreba (zadaj med njima Rus Markov). Zastopnik „Dom in Sveta“ je gospod L. Lenard, v predzadnji vrsti drugi od okna sem. V zadnji vrsti drugi od leve strani je g. Šijački iz Beograda, balkanski dopisnik „Slovenčev“. Pod njim sedi g. Vergun, urednik „Slavjanskega vjeka“, na njegovi desnici Poljak Ostaszewski Barański, na levi Rus Ščavinskij.

L. L.

☞

Z Balkana.

V Sofiji postavljajo velik spomenik ruskemu carju Aleksandru II., ki ga imenujejo Bolgari s hvaležnim srcem „carja spasitelja“, rešitelja od turškega jarma. Pri razpisu, žal, ni dobil nobeden slovanski umetnik naloge, da izvrši ta spomenik. Vse je prekosil italijanski kipar Zocchi, ki je spomenik izvršil v Rimu. Naša slika (str. 381.) kaže spomenik v delavnici, ob vznožju pa kiparja Zochija.

Med Bolgari, ki so si stavili nalogo, osvoboditi Makedonijo turškega nasilstva, se najbolj imenuje Cončev, (glej sliko str. 372.). Vedno se vrše manjši boji, noben dan ne mine brez krvi. Kdaj bo konec temu neznosnemu stanju? Kreta se je osvobodila turške vlade in je proglasila za svojega vladarja grškega kralja Jurija (str. 373.). Da bi tudi Slovani na Balkanu začeli svobodneje dihati in dobili pogojev za kulturni razvoj, ki bi jih povzdignil v vrsto omikanih narodov!

„Bolgarskoto knjižno društvo“ je izdalo krasno knjigo „Josif I., ekzarh bolgarski (1877—1902).“ Jubilejna knjiga je luksuriozno opravljena.

Panteli Kisimov. Pred nedavnim so Bolgari izgubili P. Kisimova, enega izmed majhnega števila tistih mož, ki imajo velike zasluge za bolgarsko narodno probujenje. Kisimov je bil skromen, neumoren delavec, ki nikoli in nikjer ni iskal svoje koristi. Rojen je bil leta 1832. v Trnovu in vzgojili so ga grško-bolgarski učitelji; že kot mladenič je buditel narodno zavest; agitiral je zoper grški vpliv na Bolgarskem in zlasti zoper turško vladu. Pisal je dopise v carigradske liste (od leta 1854.); udeležil se je bolgarske vstaje l. 1856. in tudi pozneje l. 1862. Ker je bil za voljo tega v nevarnosti, je bežal v tujino. Tudi na tujem Kisimov ni pozabil svoje zatirane domovine; pisal je brošure, urejeval časnike, ustanavljal društva ter pisal spomenice sultanu in Mithad - paši. Vsled